

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2025-23

6.1.2025

If Skadeforsikring NUF

Ulykke

Fall - skulderskade – vmi – årsakssammenheng.

Forsikrede falt på venstre skulder 12.1.23. Han oppsøkte lege 14 dager senere. Røntgen 27.1.23 viste ingen tegn til fraktur, men derimot artrose i skulderleddet. MR 12.5.23 viste total subscapularisruptur. Foretakets rådgivende ortoped vurderte at forsikredes skade i subscapularis trolig var gammel, og at det ikke forelå noen skadebetinget varig medisinsk invaliditet. Foretaket avsto krav om invaliditetserstatning med henvisning til at det ikke var årsakssammenheng mellom fallet og forsikredes nåværende skulderplager. Etter en konkret vurdering bemerket nemda at det ikke var fremlagt noe dokumentasjon som sannsynliggjorde årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes skulderplager. Foretaket ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede opplyste at han falt 12.1.23 på venstre skulder.

Fra journalnotat 26.1.23 fremkom at forsikrede hadde "et fall på venstre skulder for 14 dager siden" og at han "(l)andet direkte" på skulderen. Fra fastlegens undersøkelse fremkom:

Smertefull ved bevegelse armen, men har tilnærmet full aktiv bevegelighet i skuldra. Smerter og redusert kraft ved isometrisk abduksjon. Smerter i proksimale humerus ved stukning av humerus inn mot skulderleddet. Ikke spesielt paipasjonsømt. Ingne synlig feilstilling eller hudforandringer.

Røntgen 27.1.23 viste ingen tegn til fraktur og "(m)oderat AC-ledds artrose" samt "(e)tablert glenohumeral artrose". Legen opplyste til forsikrede at:

Røntgenbildet av skulderen din viser ingen tegn til brudd, men du har slitasjeforandringer (artrose) i skulderleddet. De fleste får slitasjeforandringer i leddene sine med alder. Dette er helt ufarlig men noen kan bli plaget med smerter og redusert funksjon i leddet på grunn av artrosen. (...)

Fysioterapeut opplyste at han 16.2.23 journalførte:

(...) smerter i skulderen. Han fortel om eit fall som skjedde da han var på veg ut av bilen og at dette skjedde for omlag fem veker sidan. Han fortel at han har vore på røntgen og at det ikkje er påvist brot. Han har smerter i skulderen, men oppgjev at skulderen er gradvis blitt betre. Det blir ikkje foretatt noko skikkeleg undersøkelse denne dagen. (Forsikrede) var i utgangspunktet til oppfylgjing hjå meg pga ei anna helseutfordring og vi har ikkje tid til å gjennomføre ei skikkeleg undersøkelse. (...) sidan det ikkje var påvist brot og han fortel om gradvis bedring gjer vi ikkje anna enn å gje nokre enkle råd om kva han bør gjera for å koma i gang med å bruke armen att. (...)

Forsikrede tok MR av venstre skulder 12.5.23, og det fremkom i svarrapport og undersøkelsesresultat 22.5.23:

Aktuell problemstilling: Traume mot venstre skulder i januar. Rtg viste ingen skjelettskade, men artrose. Siden da økende smerter ved bevegelse. Spesielt ille ved tunge løft og bevegelse over skulderhøyde. Tendiopati? Frozen shoulder (...)

Funn og undersøkelsesresultater (...) Total subscapularisruptur med avløsning fra tuberculum minusfestet og

opptil 4 cm medial retraksjon. Biceps longussenen er fullstendig luksert ut av sulcus og er nå beliggende foran glenohumeralleddsspalten uten tegn på ruptur eller tendinose. Tendinose i ventrale del av supraspinatussenen men ingen tegn på ruptur. Mistenkt liten lokal ikke-senetykkelsespenetrerende ruptur i cranioventrale festet for infraspinatus. Sterk subscapularisatrofi, øvrige rotatormuskler er uten atrofi. Ventral glenohumeralleddsartrose med subchondrale benmargsødemer ventralt i cavitas. Sterk AC-leddsartrose men uten signifikante tegn på impingementrisiko fra AC-ledd eller acromion. Stor hydrops i glenohumeralledd med små synoviale proliferasjoner som rest etter synovitt (...)

Det fremkom videre i journalnotat 4.7.23:

Kommer nå da han har hatt et fall i januar og skadet venstre skulder. Mye smerte. som dog har roet seg. Trener en del hos fysioterapeut. Føler at styrken ikke riktig er der, men smertene har roet seg, så at han synes at det fungerer rimelig bra nå. (...)

Vurdering og tiltak: Subscapularis skade, kommet igang og fungerer rimelig bra. En cuff sutur i denne alderen bruker ikke holde. Han har kompensert bra med pectoralis muskulaturen og fungerer vesentlig bra med skulderen nu. Ingen videre kontroll der. (...)

På spørsmål fra foretaket, uttalte fastlegen:

10. Har andre forhold enn aktuelle skade betydning for prognose/fremtidig funksjon? Ja. Andre helsemessige plager.

Foretakets rådgivende ortoped vurderte saken 10.1.24 og uttalte:

Her blir det nok ingen skadebetinget VMI. Det går to uker før skadelidte kontakter lege, har da relativt god aktiv bevegelse, men smerter som må relateres til artrosen. MR-undersøkelsen 19.5.2023 (4 måneder etter skaden) viser uttalte degenerative forandringer, skaden i "subscapularis" er trolig gammel, det er betydelig retraksjon og atrofi som taler for et dette er mer enn 4 måneder gammelt. Med den bevegelse og funksjon som synes å foreligge nå, vil det uansett ikke være noen medisinsk invaliditet som overstiger inngangs invaliditeten.

Foretaket avsto krav om erstatning 11.1.24, med henvisning til at det ikke var årsakssammenheng mellom ulykken og forsikredes senere plager.

Fra poliklinisk notat 11.3.24 fremkom:

Er bedre, men har fortsatt en del plager. Føler at kraften ikke er helt som den skal og smerter når han bruker armen ut fra kroppen. (...)

Status venstre skulder: Utadroterer 45 grader med god kraft. Overraskende god kraft i innadrotasjonen. Flekterer 110 grader. når med hånden bak i nakken. En del ømhet ventralt over skulderen.

Vurdering/tiltak: Subscapularisskade, medialisert bicepssene. Får en intraartikulær injeksjon med 1 ml. Lederspan og 8 ml. lokalbedøvelse. Føler en bedring etterpå, mindre smerter. Regner med at smertene gradvis vil minske og at det vil fungere bedre. (...).

Forsikrede har i det vesentlige anført at han har krav på invaliditetserstatning for skulderskaden etter fallet 12.1.23. Skulderen var helt fin før, men etter fallet har han hatt store smerter. Det er derfor fallet 12.1.23 som er årsaken til plagene i venstre skulder.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at forsikrede ikke har krav på invaliditetserstatning for skulderskaden. Det er ikke årsakssammenheng mellom fallet 12.1.23 og forsikredes nåværende skulderplager.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om det er årsakssammenheng mellom fallet 12.1.23 og forsikredes nåværende skulderplager.

De situasjoner og hendelser, som gir rett til erstatning under en forsikring, reguleres av bestemmelsene i den avtalen som er inngått mellom forsikrede og foretaket, dvs. vilkårene. Det er bare situasjoner som er omfattet av vilkårene, som gir rett til en utbetaling. Det er kravstiller, altså forsikrede, som har bevisbyrden for at vilkårene for erstatning er oppfylt.

I aktuelle sak følger det av 5.1.2 at forsikringen omfatter invaliditetserstatning "dersom ulykkesskade har ført til medisinsk invaliditet".

Dette innebærer at forsikrede må sannsynliggjøre at det er årsakssammenheng mellom ulykkeshendelsen 12.1.3 og hans nåværende skulderplager, og videre at ulykken har ført til en skade som gir "medisinsk invaliditet".

En vurdering av årsakssammenheng og vmi har både en juridisk og en medisinsk side. Nemnda har ikke medisinsk kompetanse, og kan ikke foreta egne medisinske vurderinger. Nemnda kan heller ikke overprøve det medisinskfaglige skjønn som legene har utvist i en sak. Derimot kan nemnda overprøve erklæringer på et juridisk grunnlag.

Nemndas manglende medisinske kompetanse medfører at i saker der forsikrede ikke har støtte for sitt syn i en begrunnet sakkyndig erklæring, vil nemnda normalt legge til grunn at det ikke er sannsynliggjort en slik årsakssammenheng, se f.eks. FinKN-2017-418 og FinKN-2017-824.

I aktuelle sak er det ikke fremlagt en begrunnet sakkyndig erklæring som vurderer spørsmålet om årsakssammenheng. Det er imidlertid ikke et absolutt krav at forsikrede fremlegger en spesialisterklæring. I saker hvor det ikke foreligger en slik erklæring, benytter nemnda prinsipper som er trukket opp i rettspraksis ved vurderingen av om det er sannsynliggjort adekvat årsakssammenheng, se avgjørelse FinKN-2018-220 og FinKN-2018-510.

I rettspraksis er det stilt opp fire kumulative vilkår som alle må være oppfylt for at man skal kunne konkludere med årsakssammenheng mellom et traume og senere bløtdelsskader, jf. Rt-1998-1565, Rt-2010-1547 og f.eks. FinKN-2018-865 og FinKN-2017-641. Vilkårene er at hendelsen må ha hatt tilstrekkelig skadevoldende evne, det må foreligge akuttsymptomer i form av smerter innen to-tre døgn etter ulykken, det må foreligge brosymptomer og sykdomsbildet må være forenlig med det man vet om bløtdelsskader, herunder må det ikke foreligge andre mer sannsynlige årsaker. Det stilles strenge krav til dokumentasjon. Tidsnær dokumentasjon tillegges størst betydning, og spesielt gjelder dette opplysninger nedfelt i medisinske journaler, jf. Rt-2010-1547 avsnitt 44 og Rt-1998-1565.

Forsikrede oppsøkte lege 14 dager etter hendelsen 12.1.23. Røntgenundersøkelsen 27.1.23 viste ingen fraktur, men forsikrede fikk påvist "AC-ledds artrose". Basert på dette, må skaden anses som en såkalt bløtdelsskade og de fire vilkårene for årsakssammenheng kommer til anvendelse. MR undersøkelsen 12.5.23, altså fire måneder etter hendelsen, viste "(t)otal subscapularisruptur". Foretakets rådgivende ortoped antok at rupturen var gammel og begrunnet dette med at det var en "betydelig retraksjon og atrofi som taler for et dette er mer enn 4 måneder gammel". Nemnda forstår uttalelsen slik at legen mener at rupturen ikke er pådratt i selve fallet. I vurderingen legger nemnda også vekt på at det ikke er fremlagt noen medisinsk erklæring der det etter en begrunnet vurdering legges til grunn at forsikrede pådro seg rupturen i fallet. Forsikredes skulderplager må etter dette anses som bløtdelsplager, som skal vurderes etter de fire vilkårene for årsakssammenheng som er nevnt over.

Nemnda ser først på spørsmålet om hendelsen hadde tilstrekkelig skadeevne. Dette synes ikke å være vurdert av rådgivende ortoped. Nemndas manglende medisinske kompetanse medfører at nemnda ikke kan foreta en slik vurdering. Ettersom de øvrige vilkårene for årsakssammenheng ikke er oppfylt, og vilkårene er kumulative, får dette imidlertid ikke avgjørende betydning for sakens utfall.

Når det gjelder kravet til akuttsymptomer, er det første journalnotatet 26.1.23, altså to uker etter hendelsen. Akuttsymptomer må foreligge innen 2-3 døgn etter ulykken, og dette kravet er følgelig ikke oppfylt. Det foreligger heller ikke dokumenterte brosymptomer i tidsrommet mellom

hendelsen og det første legebesøket. Kravet til brosymptomer innebærer at det må foreligge sammenhengende plager fra ulykken og til den kroniske senfasen, mens forenelighetskriteriet innebærer at sykdomsutviklingen må følge et forløp som er forenlig med hva man ut fra anerkjent medisinsk viten vil forvente. Det er i rettspraksis lagt til grunn at man opplever de kraftigste symptomer de første dager etter ulykken, og at man gradvis blir bra, eller at det eventuelt skjer en stabilisering av smertene på et lavere nivå enn i fasen rett etter ulykken, jf. Rt-2010-1547. Det første journalnotatet etter ulykken er 26.1.23, som viser at forsikrede hadde smerter ved bevegelse, men tilnærmet full bevegelighet i skulderen. Forsikrede opplevde senere økende smerter ved bevegelse, jf. journalnotat 16.2.23 og 20.4.23. Videre viser journalnotat 4.7.23 at smertene hadde roet seg, og at skulderen fungerte rimelig bra. På denne bakgrunn kan ikke nemnda se at forsikrede har dokumentert slike sammenhengende plager fra ulykken til den kroniske senfasen, som er forenlig med et anerkjent medisinsk forventet forløp, slik detter er beskrevet i rettspraksis. Etter dette er verken kravet til brosymptomer eller forenelighet oppfylt.

Nemnda har merket seg rådgivende ortopeds uttalelse om at smertene relateres til artrosen. Det synes derfor som om artrosen kan være en annen, mer sannsynlig årsak til dagens plager. Dette støttes også av opplysningene forsikrede fikk fra sin lege i forbindelse med svar på røntgenundersøkelsen 27.1.23, om at han hadde slitasjeforandringer i skulderleddet.

Nemnda finner det etter dette klart at forsikrede ikke har sannsynliggjort at det er tilstrekkelig årsakssammenheng mellom hendelsen 12.1.23 og dagens skulderplager, eller at hendelsen har medført en skade som har gitt "medisinsk invaliditet" jf. vilkårspkt. 5.1.2.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Jon Einar Martinsen (bransjerepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).